

Nas tednik

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XV./STEVILKA 9

CELOVEC, DNE 4. MARCA 1965

CENA 2.— SILINGA

Če potrebujete apno, ga še danes naročite pri zastopniku

Jožefu Blažaju

LETINA, pošta Smihel pri Pliberku
Na željo takojšnja dostava na dom

Volili bomo listo 5 —

Koroško volilno skupnost!

14. marca so na Koroškem deželnozborske volitve. V ta namen je bila vložena tudi lista »Koroška volilna skupnost«. To predvsem zato, ker smo prepričani, da bodo interese južnega dela Koroške najbolje zastopali naši ljudje, ljudje, ki živijo med nami in zato do zadnjega poznajo naše skrbi in težave. S svojim dosedanjim življenjem so dokazali, da so značajni, skozi in skozi poštene ter jim moremo zato tudi v vsakem oziru zaupati. Od njih se še nihče ni obogatil na račun drugih, temveč jih je vodila pri njihovem delu vedno le misel, kako našemu človeku na najboljši način pomagati. To posebno v občinah, kjer se mnogi izmed njih zavzemajo v občinskih odborih za interese našega človeka.

To velja predvsem za nosilca liste »Koroška volilna skupnost«, pliberškega podžupana Mirka Kumra. Je to mož poln življenjskih izkušenj. Za blagor našega ljudstva deluje na številnih mestih. Predvsem pozna kot kmetijske zbornice v Celovcu, sedaj pa se zavzema za interese kmečkega prebivalstva v okrajni kmetijski zbornici v Velikovem. Kot pliberški podžupan pa je nešteto dokazal, kako mu je blagor preprostega človeka pri srcu. V prepričanju, da bo nosilec »Koroške volilne skupnosti« tudi v deželnem zboru najbolj pošteno in nesebično zastopal interese južnega dela naše dežele, mu bomo izrekli pri volitvah 14. marca zaupanje s tem, da ga bomo v deželni zbor volili.

NAŠ GLAS »KOROŠKI VOLILNI SKUPNOSTI«!

Tako bomo volili!

Komunistični vrh na Leninovi gori

Oster napad Pekinga proti kremeljskemu vodstvu

V ponedeljek je bil vrhunski komunistični sestanek na Leninovi gori v Moskvi. Prišlo je 47 zastopnikov iz 18 držav. Razpravljali so o ideološkem sporu med Sovjetsko zvezo in rdečo Kitajsko. Slednja je odločno odklonila konferenco komunističnih partij, ki so se zbrale v Moskvi. Istočasno pa je Peking še isti dan ostro napadel Sovjetsko zvezo. Rdeča Kitajska je v tem napadu označila sovjetske voditelje, ki si domišljujejo, da krepijo čut skupnosti mednarodnega komunističnega gibanja, kot „hinaavce“.

Moskovski komunistični vrh je bil izveden v strogi tajnosti. To se je videlo že iz tega, ker moskovski časopis „Pravda“ o tej konferenci ni prav nič pisal. V listu niso

zasedli niti besedice o tem. Pač pa je časopis „Pravda“ dan poprej objavil seznam udeležencev zastopnikov, vendar čisto brez vsake razlage. Pri tem pa je namreč zanimala ugotovitev, da je romunska komunistična partija odpovedala sodelovanje na komunističnem sestanku v Moskvi.

Rdeči Kitajski je dala povod za oster napad proti sovjetskim voditeljem pred kratkim v Moskvi izdana knjiga „Mednarodno revolucioarno gibanje delavskega razreda“ B. N. Ponomareva. Nadalje je v napadu na sovjetske voditelje rečeno tudi tole: „Objava te protikitajske knjige odkriva jasno, da ima sovjetsko vodstvo pred očmi resnične namene razcepitve.“ Hruščeva so sicer vrgli, revizionizem je pa ostal.

Predsednik dr. Schärff - umrl

Šele v soboto je ljudstvo izvedelo iz zdravniškega sporočila, da je zvezni predsednik resno zbolel in da se je njegovo zdravstveno stanje nenadoma poslabšalo. Pred tedni je obel za gripo, med boleznijo pa je obel še na jetrih. Zato je vest o smrti dr. Schärffa tembolj iznenadila večino Avstrijcev, saj je prišla zares nepričakovano.

Z dr. Schärffom nas je zapustil eden izmed onih politikov, ki so odločilno vplivali na zgodovino naše dežele od zloma avstro-ogrske monarhije pa prav do današnjih dni.

Pokojni dr. Schärff je bil eden onih politikov, ki so že v prvi republiki iskali enotnost in so postali sami žrtev razdvojenosti, in ki so leta 1934 in 1938 osebo doživeli razmesarjenje in razbitje naše države. Bil je to majhen krog politikov, ki so spoznali, da je možno samo s pozitivnim skupnim delom ustvariti Avstrijo, ki bi bila tudi zmožna dejansko živeti in obstajati. Ti daljnovidni politiki so bili: Renner, Kunschak, Körner, Raab, Seitz, Figl, Helmer in poleg njih seveda umrl predsednik dr. Schärff, ki so leta 1945 ustvarili temelje današnji Avstriji.

Ze tedaj je kazal politik Schärff velik državniški dar. In ko je bil leta 1945 poklican kot podkancler v tedanjo koalicijsko vlado, je pokazal kmalu svoje državniške sposobnosti. Dr. Schärff ni bil namreč na strankarsko-političnem polju prijeten nasprotnik, medtem ko je pokazal v državniških zadevah jasnovidnost, odločnost služiti le enemu cilju, blaginji Avstrije in jo objektivno voditi preko vseh trenj, ki so nastajala med koalicijskima strankama.

Neumorno je stal na strani zveznima kanclerjema Figlu in pozneje Raabu, pomagal z njima graditi obnovev dežele in doseči z njima leta 1955 tako zaželeno državno pogodbo in s tem končno svobodo.

Leta 1957 je bil dr. Schärff kot naslednik Körnerja izvoljen za zveznega predsednika. Takrat ga je avstrijsko ljudstvo poklicalo za najvišjega čuvarja naše ustave in naše demokracije. Njegovi nasprotniki so v tistem času majali z glavami, češ saj ne bo zmožen kot zvezni predsednik voditi dr-

žavno ladjo objektivno in biti nepristranski državnik. Vendar je njegovo šestletno vladanje kot predsednik Avstrije te dvome njegovih nasprotnikov popolnoma razpršilo.

V srcu socialist — dr. Schärff se s tem ni nikoli bahal — je izvrševal svoje visoke državniške posle vzvišeno, pravično, nadstrankarsko in nepristransko in v smislu od njega osebno ustvarjenega skupnega dela vseh dobromislečih in demokratičnih sil v deželi. Avstrijski volivci so to potrdili dr. Schärffu leta 1963, ko so ga ponovno poklicali na mesto zveznega predsednika.

Ravno zaradi tega, ker je bil dr. Schärff eden izmed onih politikov, ki je bratsko sovrastvo in bratomorni boj sam v prvi republiki doživel, je kot zvezni predsednik čestokrat neprisiljeno, toda na odločen način posegel v dnevno politiko, posebno kadar je videl, da lahko nastane iz teh strankarskih bojov nevarnost razcepa. Tako se mu je posrečilo večkrat preprečiti in premostiti politične krize, čeprav so mu pri tem njegovi nasprotniki očitali, da je prekorajil s tem pravice kot zvezni predsednik. Toda prav to je bilo pravilno, kajti dr. Schärff je bil čuvar ustave, demokracije in notranjega miru ne samo po zakonskih predpisih, marveč tudi po trenutnih zahtevah, ne da bi se pri tem pregrešil zoper navodila zakonodajalca.

Smrt zveznega predsednika zato ni le boleča za vse, ki so ga spoštovali kot človeka in prvega državljana Avstrije, marveč nas je oropala izkušenj in državniške daljnovidnosti moža, katerega nepristransko dejanje in mehanje kot zvezni predsednik bo manjkalo avstrijski notranji politiki ravno sedaj in gotovo tudi v prihodnosti.

Sožalje Narodnega sveta

Narodni svet koroških Slovencev je naslovil na zveznega kanclerja dr. Klause sledeče sožalne besede:

„Narodni svet koroških Slovencev izreka Vam, spoštovani gospod kancler, ob smrti našega spoštovanega državnega predsednika iskreno sožalje.“

Dr. Schärffa bomo ohranili kot velikega Avstrijca vedno v lepem spominu.

Letalski napad na Severni Vietnam

Zopet bombniki nad Severnim Vietnamom — Do sedaj najhujše bombardiranje

Več kot 160 ameriških in južnovietnamskih bombnikov je napadlo v torek vojaške cilje v Severnem Vietnamu. Bil je to do sedaj najstrašnejši letalski napad, ki je veljal predvsem pristanišču Quang Khe in mestu Xom Bong, kjer so skladišča municije in pogonskih goriv. Kakor poročajo letalci, je bilo uničeno 70 do 80 odstotkov vojaških naprav na tem področju. Na ta dva kraja so vrgli skoraj 2000 ton bomb. Nekatere vržene bombe so natančno zadele skladišča municije. Severnovietnamska protiletalska obramba je pri tem napadu sestrelila tri sovražna letala, medtem ko niso poročali napadalci nič uradnega o njih izgubah. Pač pa so povedali, da so bili trije piloti rešeni in to nepoškodovani.

Torkov letalski napad na Severni Vietnam je bil že četrti po vrsti v razdobju štirih tednov. Bil pa je to prvi napad, ki ni imel nobene povezave z maščevalnimi ukrepi kot posledica neposrednega Vietkongovega napada. Ameriški veleposlanik Taylor je označil letalski napad kot odgovor na neprestane napadalne mere gverilcev proti Južnemu Vietnamu.

Moskovski radio je označil torkov letalski napad kot barbarsko dejanje, s katerim se bo položaj — ki je že itak napet v In-

dokini — še bolj poslabšal. Vsekakor v Moskvi še ni bil znan — v času ameriškega letalskega napada — obseg teh napadov, ker je moskovski radio označil število napadalnih letal: 20 ameriških in 19 južnovietnamskih.

Pristanišče Quang Khe je bilo bombardirano prvič že med tonkinško krizo lani v avgustu — takrat so severnovietnamske ladje napadle ameriški rušilec. Domnevajo, da so v tem pristanišču skladišča orožja za gverilce v Južnem Vietnamu, kajti že prejšnji mesec so južnovietnamske ladje odkrile na tem področju neko severnovietnamsko ladjo z municijo in orožjem ter jo potopile.

Municijsko skladišče Xom Bong pa leži blizu laoske meje, kar sklepajo, da od tu prenašajo municijo preko laoskega ozemlja v Južni Vietnam.

Kakor poročajo piloti, ki so napadli oba kraja v Severnem Vietnamu, je bila severnovietnamska protiletalska obramba šibka. Zato menijo, da je bilo to bombardiranje severnovietnamskega področja presenečenje za branilca. Municijsko skladišče je bilo zavarovano samo z vrečami napolnjene s peskom, kar pa je bilo nezadostno proti tako strahovitemu bombnemu napadu.

Politični teden

Po svetu

VELIKA BRITANIJA ZMANJSALA CARINE

Iz Ženeve so prišla poročila, da so na zasedanju članic EFTA-članosti dosegli z Veliko Britanijo nek napredek. Anglija, ki je tudi EFTA članica, je zmanjšala carine od 15 odst. na 10 odst. To je angleški minister Brown sporočil delegatom (zastopnikom), da bo Britanija 27. aprila zmanjšala carine, ki jih je bila uvedla laniško leto, in to za eno tretjino. Te izjave so zastopniki EFTA-držav toplo pozdravili in tisk posebej omenja švicarskega ministra za gospodarstvo Schaffnerja, ki meni, da bo znižanje carine okrepilo funt šterling in da je britansko gospodarstvo v osnovi popolnoma zdravo.

Toda poleg veselja, ki je zavladalo med članicami EFTA, je bilo slišati tudi trpke besede. Za skandinavske države in Švico, n. pr. začasno povečanje carin v Veliki Britaniji ni tako važno, kakor je odnos Britanije do Evrope. Morda se nekatere države EFTA-skupnosti bojijo, da skuša Britanija skleniti dvostranske razgovore s Francijo in Zahodno Nemčijo, ki bi ji še vedno puščali proste roke do Commonwealtha in Združenih držav Amerike. Velika Britanija pa odločno zanika, da bi skušala sama graditi mostove z EWG (Evropsko gospodarsko skupnostjo). Mostove je treba graditi med EFTA skupnostjo kot celoto in EWG članicami kot celoto. Toda članice EFTA prav tako malo soglašajo s trditvijo, da je Velika Britanija že po svojem zemljepisnem položaju in zgodovini velika in posebna evropska sila, kakor soglašajo s trditvijo ministra Browna, da spora zaupanja med članicami EFTA sploh ni bilo.

Ostale članice EFTA skupnosti pričakujejo, da jih bo Velika Britanija pripeljala v EWG. Če bi Britanija pokazala kakršnokoli namero, da na lastno pest skuša priti v EWG, bi morale isto poskušati tudi druge države EFTA. To bi pa pomenilo, da bi morale v celoti sprejeti bruseljske pogoje. Očitno je v interesu Velike Britanije kot ostalih držav EFTA, da ne bi prišlo do razkola in samostojnih podvigov in delovanj, čeravno v zadnjem času Evropska gospodarska skupnost prikrito, toda na več načinov snubi posamezne članice EFTA-skupnosti.

FRANCOSKI ZUNANJI MINISTER V WASHINGTONU

Pretekli teden se je mudil v Združenih državah Amerike francoski zunanji minister Couve de Murville. O njegovih razgovorih s predsednikom Johnsonom in ameriškim zunanjim ministrom Deanom Ruskom pravijo, da so bili zelo pozitivni, vendar pa niso zblizali mnenj obeh dežel o najvažnejšem vprašanju, o katerem je bilo največ govora, to je o Vietnamu in sploh o Jugovzhodni Aziji.

Stališča obeh strani glede tega, kakšno pot bi bilo treba utreti do ženevske konference, so popolnoma različna, ugotavljajo v Parizu. Francozi so za nujne razgovore, katerih naj bi se udeležili tudi Kitajci. Kakor poročajo iz Pariza ameriška vlada načelno ni proti pogajanju, vendar je mnenja, da se je treba pogajanj lotiti s polno silo. Dalje pravijo Amerikanci tudi, da morejo Kitajce pri pogajanjih. Zaradi teh dejstev priznavajo Francozi, da so stališča glede tega daleč vsaksebi.

Kar se tiče pogovorov o nemškem vprašanju, so se Amerikanci strinjali s postopkom, ki sta ga imela v mislih francoski predsednik de Gaulle in zahodnonemški kancler prof. Erhard na nedavnih razgovorih v Franciji. Pri tem pa bi moral dati pobudo Zahod z namenom, da bi letos spravili nemško vprašanje v tek. Zahodnonemška vlada vztraja namreč pri tem predvsem zaradi predvolilnih potreb.

Ameriško-francoska nesoglasja so se pokazala tudi v razgovorih in odnosih med Zahodom in Vzhodom. Obe strani se sicer strinjata glede ciljev in strategije, se pa razhajata v glediščih o metodah, s katerimi bi se lotili posameznih konkretnih problemov glede razmerja Vzhod-Zahod.

Prav tako so se pokazala nasprotja glede stališč do Afrike, Srednjega Vzhoda in pa o oborožitvi Atlantske zveze, kar Francija še nadalje trdno vztraja na zamisli o lastni jedrski sili.

Kljub tem neugodnim dejstvom pa poli-

tični opazovalci vidijo neko zmanjšanje napetosti med Združenimi državami Amerike in Francijo.

POSEBEN ODBOR ZA MIROVNE OPERACIJE V OZN

V glavni skupščini svetovne organizacije je nje predsednik Quaison-Sackey dal pobudo za ustanovitev posebnega odbora za mirovne operacije v Organizaciji združenih narodov. V tem odboru naj bi bile zastopane: Združene države Amerike, Velika Britanija, Francija in Sovjetska zveza, ter po pet predstavnikov iz držav vzhodne in zahodne Evrope, Azije, Afrike in Latinske Amerike.

Odbor za mirovne operacije Organizacije združenih narodov naj bi proučil vse plati vprašanj, ki so povezani z mirovnim delovanjem OZN, kakor tudi načine in poti, kako odpraviti sedanje denarne težave. Poročilo naj bi odbor predložil do junija. Glavna skupščina pa bi o tem razpravljala, ko bi se spet sestala, verjetno šele 1. septembra letos.

U THANT OPOZARJA NA NEVARNOST V VIETNAMU

Na svoji prvi tiskovni konferenci, odkar se je začelo zasedanje glavne skupščine Organizacije združenih narodov, je glavni tajnik svetovne organizacije U Thant opozoril na veliko nevarnost, ki jo ustvarja vietnamska kriza.

Glavni tajnik je na tiskovni konferenci dejal, da z vojaško silo ni mogoče najti rešitve v Vietnamu. Najboljša pot za rešitev je in bo še zmerom mirna pot pogajanj.

New York Times pa piše o vietnamski krizi, da je že čas, da se nekdo spomni besed pokojnega Johna Kennedyja v njegovem nastopnem govoru: „Nikar se nikoli ne pogajamo iz strahu, toda nikar se ne bojmo pogajanj“. „Predstavnik Bele hiše — piše list — ponavlja, da bodo Združene ameriške države odklanjale pogajanja, dokler bo Severni Vietnam podpiral upornike, medtem ko Rdeča Kitajska ponavlja, da se ne bo pogovarjala, dokler ameriške čete ne odidejo iz Vietnama.“

... in pri nas v Avstriji

„O PREDPUST, TI ČAS PRESNETI!“

Tako verjetno marsikdo po končanem dolgem letošnjem predpustu ob praznem žepu in z bolno glavo zdihuje, kot o tem tako „ganljivo“ beremo že v Prešernovem „Učencu“, ki je od predpusta imel le bolj slabe spomine in izkušnje. Ker je bila zadnje tedne tako rekoč vsa Koroška (a tudi drugod po Avstriji) v znamenju pusta, in je skoraj vse drugo dogajanje — celo politično — stopilo bolj v ozadje, bi ne bilo prav, če se tudi naš list ne bi pri tem nekoliko pomudil.

VOLIVCI, KI NE VOLITE DOMA, POZOR!!!

Po zakonu o volitvi v koroški deželni zbor z dne 18. oktobra 1963 imajo po § 36 sledeče osebe možnost, da se poslužijo za volitev v kaki drugi občini na Koroškem tako imenovane volilne karte (Wahlkarte):

1. Volivci, ki so v zadnjem času preložili svoje stanovanje v kako drugo občino;

2. Volivci, ki bodo na dan volitev v kaki drugi občini in sicer:

a) študentje;

b) člani volilne komisije in volilne priče;

c) osebe, katerih služba v kaki drugi občini je v javnem interesu (na primer železničarji, poštarji, monterji itd.);

d) osebe, ki so v kaki bolnici ali v kakem zdravilišču.

Za to volilno karto je treba zaprositi najkasneje tri dni pred volitvami na občini, kjer je dotični vpisan v volilni seznam. Treba je imeti kak pismen dokaz (na primer potrdilo bolnice) za upravičenost te prošnje. Opozarjamo, da imajo občinski uradi dolžnost, da pod dani pogoji izstavijo volilno karto.

„Eden izmed pglavitnih pogojev za pogajanja je prav to, da se sporazumejo o prenehanju bojev in o nevmešavanju“ piše New York Times. Nadalje pravi list, da ima glavni tajnik U Thant prav, ko meni, da gre od slabega na slabše. Pojmovanje, da bi pogajanja pomenila poraz za Združene države Amerike, je postala ena izmed najbolj škodljivih zablod v tem sporu.

KOSIGIN V BONN

Pretekli teden je zahodno-nemški kancler prof. Erhard povabil sovjetskega ministrskega predsednika Kosigina, naj obišče Bonn. Večina zahodnonemških časopisov je odobraval Erhardov sklep, čeprav pri tem dvomijo, da bi Kosigin kot prvo izmed zahodnih dežel obiskal ravno Zahodno Nemčijo. Listi pišejo, da bi bil obisk sovjetskega ministrskega predsednika koristen, pa čeravno nič ne kaže, da bi Sovjetska zveza spremenila svoje stališče do nemškega vprašanja.

MOSKVA SVARI ZDA

V svojem — z napetostjo pričakovanem — televizijskem govoru je sovjetski ministrski predsednik Kosigin naslovil silno ostro svarilo Združenim državam Amerike: „Napad na Severni Vietnam ne more ostati nekaznovan. Če bodo imperialisti v ZDA nadaljevali z napadalnimi merami proti demokraciji republiki Vietnam, potem se bo spor razširil preko meja,“ je svaril Kosigin.

Sovjetski ministrski predsednik Kosigin je v televizijskem govoru poročal o svojem potovanju po Aziji in je pri tem prižgal, da spor s Kitajsko še z daleč ni urejen: „Jasno je, da ni možno težave in različna mnenja, ki so nastala v mednarodnem komunističnem gibanju, kar na mah ugodno rešiti.“

Zanimivo pa je, da je nekaj ur pred Kosiginovim govorom po televiziji Severni Vietnam izjavil, da je pripravljen na pogajanja. To je bilo rečeno v nekem diplomatskem pismu glavnemu tajniku U Thantu.

Ameriški zunanji minister Rusk je nasproti temu dejal, da ne vidi v sedanjem položaju nobenih možnosti za pogajanja. Združene države Amerike so pripravljene se pogajati šele tedaj, ko bo Hanoi ustavil napade.

O tem, da li in v koliko so te pustne prireditve (tu in tam bi jih lahko deloma imenovali „divjanja“) utemeljene in koristne zlasti v tem mrzlem času, ko tujcev itak ni skoraj nič tu, in se torej ne morejo opravičevati s tem, češ da na ta način gradimo drugo — zimsko — tujskoprometno sezono, se slišijo zelo različni glasovi: eni odobravajo, drugi pa kritizirajo. Pred leti je bil edini večji pustni „pohod“ v Beljaku, letos pa bi rad skoraj že vsak nekoliko večji trg posnema! podjetne Beljake.

Pomislike proti tovrstnim prireditvam so izrazili zlasti ljudje, ki imajo odgovorna mesta pri vzgoji mladine in vedo, da se take prireditve navadno končajo s pijančevanjem in z drugimi, še manj razveseljivimi pojavi med mladino. Človek se mora res z zaskrbljenostjo vprašati, kakšni motivi vodijo prireditelje in če imajo te pustne maškerade sploh kaj pozitivnega na sebi. Ali jim je glavna njih materialna stran, dobičkonosnost? Saj menda gostilniška podjetja in trgovci tudi brez tega dovolj zaslužijo. — Ali pa se jim zdi, da je vsepovsod preveč žalostno in pusto in ljudje preveč klavni ter je zato treba poskrbeti za dodatne pustne zabave? Tudi to ne drži, kajti ne oziraje se na druge številne možnosti razvedrila je že itak toliko plesnih zabav na dnevnem redu, da bi take, tako rekoč javno pospeševane zabave res ne bile potrebne.

... IN DENAR?!

Tudi ta negativna točka je prav tako pereča! Če je že priložnost za zapravljanje tu, se dá marsikdo — posebno mladina — zapeljati. Prazen je izgovor, da ima vsak prosbo voljo in naredi, kakor sam hoče. Zavedajmo se: Prilika naredi tat! Posebno pri mladih velja to! Vsak si misli: Če si oni lahko privoščijo, zakaj bi si še jaz ne?!

Pa še drugo nerazveseljivo dejstvo pri tem! Od gospodarskih politikov in z drugih odgovornih mest zlasti v zadnjih letih vedno bolj pogosto slišimo, da ljudje tudi v Avstriji vedno bolj prekomerno razmetavajo denar za dostikrat manj potrebne

SLOVENC

doma in po svetu

Občni zbor goriške Mohorjeve družbe

Pred kratkim je bil v Gorici občni zbor Mohorjeve družbe. Na njem so bila sprejeta nova, časa primerna pravila in nov poslovnik. Pravila je potrdil nadškof Pangrazio, kot je leta 1923 potrdil prva pravila nadškof dr. Sedej. Novost v družbi je ta, da so njeni poverjeniki tudi duhovniki tržaške škofije in laiki obeh škofij.

Izvoljen je bil nov odbor in nadzorstvo. Predsednik je dr. F. Močnik, odborniki pa dr. Škerl in dr. Janežič s Tržaškega ter dr. Klinec in Maks Komac iz Gorice. Nadzorstveni odbor sestavljajo: dr. Humar, Zorko in dr. Kacin.

Nov dekan v Brdih

Dosedanji briški dekan g. Anton Krapež je zaradi starosti in bolehnosti podal ostavko na svojo službo v Brdih. Škof msgr. dr. Jenko je odstop sprejel in na njegovo mesto v Brdih imenoval za dekana g. Srečka Šuligoja, sedaj župnika v Medani. Srečko Šuligoj je po rodu iz Gorice. V službi je bil najprej za kaplana v Komnu, zadnja leta pa služi z velikim uspehom v Medani.

Č. g. A. Smolič — umrl

Pred kratkim je umrl v Mar del Plati v Argentini slovenski duhovnik Anton Smolič. Truplo rajnega g. Smoliča so prepeljali v Slovensko hišo v Buenos Airesu, odkoder so ga potem odpeljali na pokopališče. Pogrebne svečanosti je opravil direktor Anton Orchar.

Pokojni g. Smolič je bil dolenski rojak, doma iz Mirne peči. Za duhovnika je bil posvečen 3. julija 1932. Po vojni pa je prišel po sili razmer v Argentino, ki mu je postala nova domovina. Kaplanov je na nekaterih župnijah, nato pa je bil nastavljen za hišnega kaplana v bolnici Zubizaretu v mestnem delu Devoto.

Na vseh mestih je bil vnet dušni pastir. Zmerom pa je tudi rad pomagal slovenskemu duhovništvu.

Rimski uspeh Vladimira Makuca

Razstava grafik slovenskega slikarja Vladimira Makuca, prirejena (s hvalevrednim prizadevanjem ljubljanske Moderne galerije) v umetniškem študiu S M 13 v ulici Margutta v Rimu, se je zaključila z izrednim uspehom. V najpomembnejših rimskih časopisih so izšle odlične kritike in znani ocenjevalci so kar se da ugodno pisali o tem slovenskem umetniku in o njegovi grafiki.

Priznani rimski pisatelj Vittorio G. Rossi je dejal o Makucu tole: „Makuc je sodoben, kot mora biti umetnik, ki živi v našem času, toda je sodoben, kot je lahko sodoben pravi umetnik. Makuc ve, da se umetnost ni začela danes; njegova umetnost se resnično opira na klasične stebre.“

reči — t. j. živijo „preko razmer“. Koliko to drži ali ne drži, ne bomo tu ugotavljali, pač pa bi le približali, da če je temu res tako, odgovornim potem vsaj ni treba dajati ponovne prilike, da ljudje preko mere zapravljajo denar, kajti to gotovo ni navajanje k skromnosti in varčevanju, h kateremu pozivajo vsi — začeni od zveznega kanclerja navzdol!

CELO VOLILNI BOJ DELOMA V OZADJU

Komaj so politiki dobro začeli z volilno propagando, jo je v zadnjih dneh pust precej zasenčil in počasnil v ozadje; vsepovsod so bile na vrsti pustne prireditve.

V socialističnih krogih nekateri vedno bolj prihajajo do mnenja, da s postavitvijo deželnega podglavarja Sima na čelo kandidatne liste le mogoče ni bil dobro premišljen korak. Nekateri vedo celo povedati o nekaki volilni utrujenosti oziroma o morebitnem vzdržanju od volitev; kajti ni še poznano dejstvo, da ima Simov lanski protikandidat za nosilca liste Scheiber, predsednik Delavske zbornice v Celovcu, precej pristašev zlasti med delavstvom v Labotski dolini. Tudi velikovski socialisti so menda užaljeni, ker ni nihče od njih na vidnejšem mestu kandidatne liste. V Celovcu pa se vodstvo boji, da se bodo socialisti deloma vzdružili glasovanju zaradi lanske afere Simovih dveh ožjih prijateljev Mayerhoferja in Asenbauerja. Vse to pa bi moglo deloma negativno vplivati na pričakovani izid volitev, pri katerih hočejo doseči tako zaželeni devetnajsti mandat namesto dosedanjih osemnajst. Nepristranski opazovalci pa so mnenja, da je večja verjetnost, da izgubijo celo osemnajstega, kot pa da bi še enega dobili. No, bomo kmalu videli, kako bo; saj nas loči komaj dober teden od težko pričakovanega dne.

Postno pastirsko pismo

(Iz pisma avstrijskih škofov)

Prva postna nedelja bo tudi letos prinesla vsemu krščanskemu svetu nekaj sprememb v bogoslužju. Je to nadaljnji korak v izvedbi sklepa, s katerim se je II. vatikanski koncil dne 4. decembra 1963 odločil za velikodušno obnovo bogoslužja.

Mnogi izmed vas, dragi verniki, bodo sedaj vprašali: Zakaj vse te spremembe? Ali ni bila božja služba, kakor smo jo opravljali že stoletja, tudi že doslej dobra? Zakaj naj bo toliko spremenjenega? Na to bi mi škofje radi kratko odgovorili. Pri tem ne gre za to, da bi vpeljali nekaj novega, temveč bolj za to, da bi v duhu prastarega izročila in izkušnje Cerkve nekatere stvari našemu času primerno poživili. Kakor vsa, na koncilu sklenjena reforma, tako so tudi te spremembe sad dolgega in temeljitega razmišljanja. Pri tem je bilo mero-dajno spoznanje, da smo to danes dolžni dušnemu blagru vernikov. Božja služba je bila sicer tudi do sedaj dobra. Vedno je nudila najmočnejšo oporo za krščansko življenje. Posebno maša ob nedeljah je izžarevala posvečujočo moč že vedno na delo in opravilo vernikov. Pri tem smo do sedaj manj čutili, da sta bila potek mašnih obredov in besedilo mašnih molitev kakor globoka skrivnostno razumevanju vernikov le težko pristopna. Ljubezen vernikov in pa gorečnost cerkvenih zborov sta že vedno našli pota, da sta skrivnostno dogajanje razumevajoče spremljali in napravili privlačno. Toda z ozirom na spremenjene čase je postala razdalja med oltarjem in ljudstvom prevelika; treba jo je bilo enkrat zmanjšati. Liturgično gibanje zadnjih desetletij je zato dalo v roke vernikom mašno knjigo v ljudskem jeziku. V duhu istemožnosti, da so se združili v molitev in odgovarjali. To je vereike na nek način približalo oltarju in obredom. Pri koncilu je prišla Cerkev do spoznanja, da je sedaj čas, da se tudi liturgija sama vernikom približa. Ne samo prvi molilec, ki tolmači molitve, marveč duhovnik sam naj se po možnosti poveže z verniki.

Kajti bogoslužje in verniki spadajo skupaj. Če je v prejšnjih časih zadostovalo, da so verniki bili navzoči pri sveti maši v neki oddaljenosti in so tako sprejeli blagoslov svete daritve, ker sta bila vera in krščanski duh po javnem mnenju in starem izročilu obvarovana, tako to v današnjem času ne more več zadostovati. Izročilo malo velja. V javnem mnenju se meša dobro s slabim. Nevarnosti so narasle. Zato ne smejo več obležati nerabljene dragocene moči, ki so skrite v naročju Cerkve in posebno v njenem bogoslužju. Verniki naj se zavedajo, da niso le kakor gostje vabljeni k božji službi, temveč da je božja služba njihova. Sveta maša je njihova maša, daritev, ki jo

je Kristus Gospod dal svoji Cerkvi, in ki jo izvrši duhovnik na oltarju, je njihova daritev. Zato se glasi v prvi molitvi po spremenjenju: „Mi, tvoji služabniki in tvoje sveto ljudstvo, darujemo tvojemu vzvišenemu veličastvu.“ Zato je duhovnik že vedno, kadar je molil slovesne molitve, storil to v imenu vseh in jih zato začel s klicem: „Oremus“, „Molimo“, in da bi ta klic še močnejše poudaril, je že vedno prej pozdravil: „Dominus vobiscum“, „Gospod z vami“. Ta povezanost oltarja in cerkvenega prostora, duhovnika in ljudstva naj bo odsej še bolj vidna. Iz istega razloga že nekaj časa duhovnik ne bere več beril v latin-skem jeziku proti oltarju obrnjen, temveč jih v ljudskem jeziku oznanja vernikom. In iz istega razloga smo že dolgo posebno skrbno gojili cerkveno ljudsko petje poleg petja cerkvenih zborov.

Če se duhovniki in ljudstvo ob nedeljah po težavah delovnega tedna zberejo k božji službi in skupno obhajajo daritev, ki jo je Kristus enkrat za nas vse na križu daro-

Evropske gospodarske ustanove

Države, ki so se gospodarsko združile, imajo danes tri skupne izvršilne organe:

1. **Evropska skupnost premoga in jekla.** — Vodi jo Visoka oblast, ki je sestavljena iz devetih članov. Odloča v rečeh, ki zadevajo proizvodnjo in prodajo premoga, jekla, železa in železnih izdelkov, opogum-lja znanstvena raziskovanja za to industrijo in skuša dvigati življenjsko raven tako delavcev kot industrij samih.

2. **Evropska gospodarska skupnost.** — Vodi jo komisija skupnega tržišča, ki sestoji tudi iz devetih članov. Skrbi za postopno vedno večje prelivanje sredstev, denarja, delavcev, medsebojnih uslug iz ene države v drugo, skuša vzpodbujati pravo gospodarsko in socialno politiko skupnosti tako na kmetijskem področju kot glede prevoza in zunanje trgovine.

3. **Evropska skupnost za atomsko energijo (Euratom).** Vodi jo petčlanska komisija, ki skuša razviti mogočno evropsko industrijo atomske energije, raziskovanje te energije za mirovne namene in vzpodbuja znanstveno raziskovanje na tem področju.

Poleg teh izvršilnih ustanov pa so v zapadni Evropi danes še tri druge ustanove.

1. **Ministrski evropski svet,** ki zagotavlja prave odnose med Skupnostjo in prizadetimi državami. Vsaka država ima po enega ministra v tem svetu. Večinoma sprejema sklepe soglasno in posamezne države ne morejo postaviti tem odločitvam svojega „veta“. Ta svet tudi odloča kot najvišji organ skupnosti razen za Skupnost premoga in jekla, kjer odloča Visoka oblast premoga in jekla sama.

grešamo, naj damo znaten del v dobre namene.

Mladino vzgajajmo k požrtvovalnosti, ne samo v molitvi in materialni pomoči, marveč da se odloči več fantov in deklet z vsemi mladimi močmi za večletno misijonsko delo za rešenje sveta.

Vedno se zavedajmo, da je velika čast in slava božja, če pridejo vsi ljudje do božjega spoznanja in ljubezni.

S svojo pomočjo, ki nas nekaj stane, pomagajmo drugim ljudem k človekovemu dostojanstvu, da tako laže spoznajo svoje božje dostojanstvo.

Večkrat slišimo tudi opazko: naj tisti, ki so v tiski, delajo in si zaslužijo kruh, kakor si ga moramo mi pridelati! Toda kako naj več zaslužijo, ko imajo dejansko tako slabe pogoje, da dobé 6 — 9 šillingov za službo na dan. Kaj šele, če je n. pr. oče bolan in ima veliko družino! V Aziji je sedaj še 75 odst. analfabetov, v Afriki celo do 85 odst. Ker ne zaslužijo dosti, nimajo potrebnega denarja za šole. So v vsakem oziru usmiljenja vredni.

Zato imejmo odprto srce in odprte roke za brate in sestre, ki upajo na našo pomoč in jo željno pričakujejo. Velikodušno pomagajmo lačne nasičevati in nage oblačiti. Kot kristjani smo dolžni vršiti dobra dela, ker je vera brez dobrih del mrtva. Pokažimo ljubezen do bližnjega v dejanju in v resnici, posebno še na družinski postni dan.

val in jo hoče sedaj z nami na novo darovati, bo v tem občestvu resnično sveta Cerkve vidna; tu se bomo šele zavedali svojega krščanskega dostojanstva; tu nam bo postalo jasno, da smo vsi skupaj ljudstvo božje, ki se na zemeljskem potovanju vsakokrat v nedeljo ustavi in se spominja velikih stvari, po katerih se je Bog nagnil k nam in po katerih nam hoče deliti svojo milost.

Kajti Cerkev ni nič drugega kakor okrog duhovnika zbrano občestvo vernikov. To občestvo obhaja božjo službo in ne le duhovnik sam. Toda zato je potrebno, da vsi skupaj z dobro voljo pomagajo in sodelujejo, da ne bo duhovnik zaman pozdravljaj in zaman pozival k molitvi, temveč da bodo verniki z veseljem srcem odgovarjali in se, kakor jim pristoji, z duhovnikom združili v molitvi in hvalospelih.

Večina vernikov vsled obilne polklicne zaposlenosti nima možnosti, da bi vsak dan prisostvovala sveti maši. Tem bolj morajo zato občutiti potrebo, da pridejo ob nedeljah k svetemu opravilu. Ne pritisk zapovedi, temveč sveto veselje naj bi privedlo skupaj vse, katerim ime kristjan nekaj pomeni; želja, da v skupni daritvi Boga slavijo in si za življenjski boj moči dobijo.

Kratke kulturne vesti

BAROČNO KIPARSTVO V SLOVENJI

V petek, dne 5. marca, ob 20. uri, bo predaval v celovškem Deželnem muzeju umetnostni izvedenec, direktor Pokrajinskega muzeja v Mariboru dr. Vrišer o baročnem kiparstvu (plastiki) v Sloveniji.

Predavatelj, ki je bil rojen leta 1920, je eden najmlajših umetnostnih zgodovinarjev Jugoslavije in je učenec univerzitetnega profesorja dr. Franceta Steleta. Dr. Sergej Vrišer je avtor različnih del o baročni plastiki. Ni pa znan samo kot poznavalec baročne umetnosti, temveč tudi kot odlični predavatelj, ki je doma tudi v nemškem jeziku.

Dr. Vrišerja je povabilo Avstrijsko-jugoslovansko društvo. Predavatelj bo imel svoje predavanje v nemškem jeziku.

BALETNA IN OPERNA PREMIERA V CELOVCU

18. februarja je uprizorilo celovško Mestno gledališče dva baleta: „Popoldne nekega favna“, z glasbo Clauda Debussyja; in „Princesinja Turandot“ z glasbo Gottfrieda von Einemsa.

Dalje je bila isti večer na sporedu še opera „Bajazzo“ Ruggiera Leoncavalla.

Baletni deli in opera sta doživeli pri občinstvu lep in topel sprejem.

TEKMOVANJE PIANISTOV

Več kot 80 mladih pianistov iz 30 držav, med njimi tudi iz Avstrije, je začelo te dni tekrovati na „Chopinovem festivalu“, ki ga prirejajo vsakih pet let. Letošnji Chopinov natečaj — sedmi po vrsti — se je uradno začel s koncertom sodobne poljske glasbe. V strokovni komisiji, ki šteje 21 članov, so ugledni pianisti in glasbeni pedagogi iz Poljske in drugih držav.

Natečaj bo končan 15. marca, ko bodo razdelili tudi nagrade.

WINSTON CHURCHILL SLIKAR

Winston Churchill je zapustil okrog 250 slik, ki jih je sam naslikal kot slikar-ama-ter (iz ljubezni ukvarja). Neki strokovnjak znane umetnostne trgovine je izjavil, da je možno vsako prodati za ceno od 1000 funtov šterlingov naprej. Večino slik je posedovala Churchillova žena.

Indijci so uvedli hindi-jezik

Skoraj vsi politični državni funkcionarji v Indiji obvladajo angleščino in jezik kolonialnih gospodarjev je bil v dosedanjih 17 letih neodvisne Indije edina jezikovna vez od Himalaje do Cape Comorina na skrajnem jugu.

Vsi zakoni in uredbe centralne vlade so bili v angleščini. Uradni jezik centralnega parlamenta, vlade in parlamentarnih organov je bila angleščina. Takrat, ko so razglasili republiko, so določili z ustavo, da bo po petnajstih letih namesto angleščine postal uradni jezik hindi.

Ta rok je iztekel prejšnji teden. Petnajsti dan republike je bil hkrati tudi zgodovinski dan hindijščine, saj so jo uvedli v uradno rabo.

Za zgodovinarje bo nedvomno zanimivo dejstvo, da so uradni list „The Gazette of India“ 26. januarja prvič tiskali v hindijščini. Prosvetno ministrstvo je sporočilo, da je v hindi prevedeno že 44.843 strani raznih zakonov in da 25.000 strani teh zakonov še prevajajo.

Tovarna Remington je sporočila potrošnikom, da pozdravlja ta pomemben datum s ponudbo svojega najnovejšega in zelo „konjunkturalnega“ izdelka: pisalnega stroja s hindi črkami — pisalni stroj je odobrila vlada.

Vladna komisija, ki je od leta 1960 sestavljala izrazoslovje, je sporočila javnosti, da je že v tisku besednjak s kakimi 50.000 izrazi iz fizike, kemije, matematike, botanike, zoologije, geografije in geologije. Sestavljajo pa tudi že izrazoslovje za pravo, mehaniko in elektriko.

Pošta je sporočila senzacionalno novico namreč da sprejema telegame tudi v indijskih jezikih, če so pisani s „devanagari“ pisavo. S tem je zelo poenostavila problem sto in sto milijonov Indijcev, ki so doslej lahko brzojavke pošiljali samo v angleščini, ne glede na to, ali so ta jezik obvladali ali ne.

Medtem ko so uvodniki časopisov poudarili, da je hindi ključ nacionalne integracije, da morajo Indijci imeti svoj jezik, če hočejo biti narod, so se na jugu vnele prve plamenice protestov. Fanatične množice v

državi Madras so protestirale s klici „Naj živi tamilščina!“, dva fanatika sta se polila s petrolejem in se zažgala. Na dnevnem redu so demonstracije, v katerih je bilo do sedaj ubitih že 60 oseb.

V Indiji govorijo 845 jezikov in dialektov. Če povemo, da imajo posamezni jeziki tudi različne pismenke, potem ni pretirana trditev, da je bila svetopisemska babilonska jezikovna zmeda nedolžna epizoda v primeri s tistim, kar razumemo v Indiji z jezikovnim vprašanjem.

Iz morja teh jezikov je ustava določila štirinajst jezikov za regionalne uradne jezike.

Hindi seveda spričo številna prebivalcev vodi na seznamu časopisov, saj tiskajo v tem jeziku okrog 1650 časopisov in revij.

Za skupni jezik so izbrali hindi, ki ga govori okrog 210 milijonov ljudi. S tem je napočil veliki čas tega indijskega jezika, ki ga govorijo na severu. Hkrati s tem pa je čutili tudi odpor juga. Govori ga približno 46 odst. prebivalstva.

Vsi uslužbenci centralne vlade morajo sedaj obiskovati tečaje med rednim delovnim časom. Tečaji, ki so jih sprva organizirali izven delovnega časa, niso dosegli večjih uspehov. Na tečajih se učijo govoriti jezik hindi in ga pisati s pisavo, ki ji pravijo „devanagari“, kajti brez znanja novega uradnega jezika sta ogroženi njihova eksistenca in kariera.

Izvajanje ustavne določbe o hindijščini je korak naprej k utrditvi nacionalne enotnosti v državi, ki je bila stoletja razkosana, nacionalno razcepljena in nerazvita. Danes ima Indija 400 milijonov prebivalcev.

ARHEOLOŠKA ODKRITJA PRI SPLITU

Na trasi nove ceste v okolici Splita (Dalmacija) so delavci našli na stare grobove. Arheologi menijo, da izvirajo iz prvega stoletja po Kristusu. V grobovih so našli steklene žare s pepelom umrlih patricijev in sužnjev. Delavci zdaj delajo mnogo pazljivije, da ne bi poškodovali predmetov, ki se morda še skrivajo pod zemljo.

Kvaterni petek - družinski postni dan

Letos je vsakoletni družinski postni dan 12. marca. Znan nam je že dobro iz zadnjih let. In vendar slišimo od nekaterih podobne ugovore: „Kaj nas brigajo tisti, ki so na Koreji! Tudi nam nihče ne pomaga, že spet to prosjačenje...“

Ob tej priliki je dobro, da se spomnimo, koliko ljudi umira radi pomanjkanja in lakote. Na leto jih je 40 milijonov, torej šestkrat toliko, kakor prebivalcev v Avstriji. Lakota, bolezn, uboštvo in nepismenost so dejstva, ki mučijo dve tretjini človeštva.

Kaj moremo storiti? Ko se nam dobro godi in moremo v obilju uživati zemeljske dobrote, ne smemo pozabiti tistih, ki trpe sedaj strašno pomanjkanje. Venomer moramo vzbujati svojo vest in se zavedati, da je glavni boj v svetu med tistimi, ki kaj imajo in tistimi, ki nič nimajo.

Vedno naj se Bogu zahvaljujemo za vse nezasluzene dobrate in ustvarjamo v sebi atmosfero hvaležnosti.

Naj mislimo na Gospodove besede: „Kdor ima dve suknji, naj da eno tistemu, ki je nima.“ Kako šele, če imaš sedem suknj in tvoj brat nobene? Ali če imaš trikrat na dan dobro hrano, drugi pa samo enkrat in slabo?

Držimo pravi post in gojimo duha odpo-vedi — toda tako, da s prihranjenim resnično pomagamo stradajočim.

Vedno, kadar kupimo kaj, kar lahko po-

S krajevnih sestankov Koroške volilne skupnosti

Povsod isti odmev: 14. marca bomo volili slovensko!

Na sestankih so govorili: dr. Valentin Inzko, dr. Reginald Vospornik in visokošolec Karel Smolle.

Kjerkoli se pojavi Mirko Kumer, ga navdušeno pozdravljajo

LEDINCE: 16. februarja so se zbrali zaupniki občine pri znani Tratnikovi družini, da se pomenijo na zelo dobro obiskanem sestanku o deželnozborskih volitvah. Po predavanju referenta iz Celovca, je prišlo do razgovora, v katerem je povzel ob koncu besedo še Tratnikov oče, ki je dejal, da bodo Slovenci v občini Ledince tudi pri deželnozborskih volitvah storili svojo dolžnost ter vsi podprli slovensko listo.

BRNCA: 17. februarja je bil v Zmotičah pri Prangarju dobro obiskan sestanek s predavanjem ter nadvse živahno diskusijo. Kot značilno za OeVP in SPOe je bilo poudarjeno, da nobena teh strank ni bila pripravljena kandidirati zavednega Slovenca na izglednem mestu. Ako je bila vložena s strani koroških Slovencev samostojna lista, je bil to edini pravilni odgovor na tako zadržanje. Prangar na Brnci pa je še posebej poudaril, da bo vsakemu Slovincu lahko podpreti nosilca liste Mirka Kumra. Na sestanku so bili dobro zastopani tudi naši zaupniki iz občine Podklošter.

ST. JAKOB V ROŽU: 18. februarja je bil sestanek pri Antonitschu na Reki. Pomenili smo se ob dobri udeležbi o vseh vprašanjih, ki so se pojavila v zvezi s samostojnim nastopom pri deželnozborskih volitvah ter ugotovili, kako bo tudi ta nastop utrdil v Slovencih samozavest. S strani zastopnikov iz Podgorij pa je bilo nakazano, kako bi bilo treba pripraviti zborovanje za vzhodni del St. Jakoba in Podgorij prav v Podgorjah, kjer bi bilo zanimanje gotovo veliko. Stvarni je bil tudi razgovor v zvezi z vprašanji državne pogodbe ter je bilo povedano, da izidi kakih volitev ne služijo za podlago mednarodno prevzetih obveznosti. Doslej tega država niti na podlagi ljudskih štetij ni storila.

Sestanek je pokazal, da se Slovenci v domovini Miklove Zale v polni meri zavedajo odločitve 14. marca ter bodo enotno podprli „Koroško volilno skupnost“.

BILČOVŠ: V soboto, dne 20. februarja, je bil lep obiskan sestanek pri Pomoču. Po predavanju, obširni stvarni diskusiji ter določitvi priči za volišča, je bil še določen termin za zborovanje, ki bo v tej občini v nedeljo, dne 7. marca ob pol 11. uri dopoldan. Govoril bo Mirko Kumer.

OBIRSKO: Na Obirskem je bil za okolično Železne Kaple sestanek 21. februarja pri gostoljubni Kovačevi družini. Udeležba je bila dobra, zanimanje veliko, sklep udeležencev enoumen: Za Slovence ne pride kaj drugega v poštev, kot pa da podpremo pri deželnozborskih volitvah slovensko listo.

BISTRICA V ROŽU: V nedeljo, 21. februarja, je bil za našo občino ob zelo dobri udeležbi sestanek na Mačah, kjer smo se zbrali pri znani Kosmovi družini, ki je kot vedno ob takih srečanjih tudi tokrat pokazala vsestransko gostoljubje. Da je bil med nami tudi naš priljubljeni zdravnik kaže, da se čuti pri nas inteligenca tesno povezana z vsemi sloji našega prebivalstva. Dobro uspeli sestanek smo zaključili s petjem domačih slovenskih pesmi.

ZVABEK: 22. februarja je bil sestanek pri Stogartu. Slovenski zaupniki so prišli tudi s Suhe, udeležba je bila dobra, veselje nad tem veliko, da so mogli udeleženci pozdraviti poleg glavnega referenta na sestanku tudi Mirka Kumra.

Sestanek je pokazal, da živi Uranškova tradicija v Zvabeku naprej. Gospod Martin Zechner pa je pozval ob koncu še, naj z združenimi močmi prispeva vsak svoje k

čim boljšemu izidu pri volitvah 14. marca.

ŠKOFIČE: Nad vse dobra udeležba je bila na sestanku v Škofičah. Temu se ne čudimo, saj je v tej občini živo prosvetno in kulturno življenje. Sestanku je dala poseben pečat navzočnost predsednika Zveze slovenskih izseljencev Lovra Kramarja, pd. Jančaja, ki se z drugimi, na sestanku udeleženi rojaki z neusahljivim idealizmom bori na severni jezikovni meji ob Vrbskem jezeru v slovenskih ustanovah uspešno za ohranitev slovenskega življa v deželi. V nad tri ure trajajočem sestanku smo se dotaknili vrste vprašanj v zvezi z deželnozborskimi volitvami ter zadevami bodočega razvoja slovenske manjšine na Koroškem. S pesmimi „Od Urala do Triglava“ ter vedno lepo „Domovina, mili kraj“ smo zaključili srečanje, ki je potekalo pri Umekovih v Škofičah v značilni slovenski domačnosti.

KOTMARA VES: 24. februarja je bil sestanek pri Mežnarju. Na njem je bilo poudarjeno, da uživa Mirko Kumer vsestransko zaupanje med Slovenci. Ker bo govoril nositelj slovenske liste v Bilčovsu, se bodo zborovanja udeležili tudi Kotmirčani.

Naj še posebej poudarimo, da je sestanek v Kotmari vesi zelo lepo uspel ter potekel v zavesti, da bomo volili 14. marca slovensko.

ROŽEK: Občina Rožek, ki je pred zadnjimi občinskimi volitvami dobila prirastek zaradi razpustitve občine Lipa in je izvolila v občinski svet celo dva slovenska mandatarja (ta dva sta bila jeziki na tehtnici pri izvolitvi župana) se prav zaradi tega zaveda važnosti samostojnega nastopa koroških Slovencev tudi pri deželnozborskih volitvah. Udeleženci sestanka, ki so se zbrali 16. februarja pri Postrajniku v Bregu, so poudarili, da je slovenska lista v dani situaciji edina realna možnost.

ŠMARJETA V ROŽU: V živahnem razgovoru, ki je referatu o situaciji pred deželnozborskimi volitvami sledil, se je poudarilo, da tudi v gospodarskem oziru nobena izmed dveh vladnih strank slovenskemu človeku ne nudi pravega programa. Ime „Koroška volilna skupnost“, tako so dejali številni na sestanku 17. februarja pri Korenjaku zbrani udeleženci, nudi res vsem možnost, da to listo podprejo.

DOBRLA VES: V Rutarjevem hotelu so udeleženci 18. februarja z zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja, ker, kakor se je reklo, vladajo še gotove nejasnosti zaradi samostojnega nastopa koroških Slovencev. Tudi tu so vsi kakor v vseh drugih naših občinah ta korak z navdušenjem pozdravili.

ŠKOCIJAN V PODJUNI: 18. februarja, ob 20. uri, se je zbralo lepo število rojakov iz velike občine Škocijan. V razgovoru se je ponovno iznašalo, da je prav, če je ravno Mirko Kumer nosilec liste. S tem kandidatom je namreč poudarjena edinost koroških Slovencev pri tako važni politični odločitvi. Dejstvo, da so nekateri tudi organizirani v tej ali oni stranki, se ne bo, kakor se je reklo, preveč negativno odražalo pri volitvah. To strnjeno enotnost je pokazal predvsem nadvse dobro obiskan in uspel sestanek za Pliberk.

PLIBERK: Ta sestanek je bil 19. februarja pri Brezniku. Kakor en mož so stali vsi za odločitvijo samostojne slovenske liste in predvsem izpovedali, da bodo 14. marca vsi izkazali zaupanje podžupanu pliberške občine g. Črčju. Nosilec liste, ki je bil tudi sam navzoč, je predvsem opozoril

na to, da gre pri tej odločitvi za specifično koroške probleme in da je zaradi tega treba postaviti strankarske interese v ozadje, predvsem tudi zaradi tega, ker nobena stranka ni pripravljena slovenski manjšini dati res enakopravnost. Navdušenje, ki je vladalo med navzočimi, se je pojavilo tudi naslednji dan pri sestanku v Šmihelu.

BISTRICA V PODJUNI: 30 udeležencev je 21. februarja po referatu v živahnem razgovoru skušalo najti odgovor na pereča politična vprašanja. Način in potek diskusije je pokazal veliko politično zrelost Slovencev v tej občini. Tekom razgovora je prišlo tudi do izraza, da bi ravno pliberška občina in zadržanje Slovencev pri izvolitvi župana ter pri drugih ukrepih morala biti model odločanja tudi drugod.

ST. PRIMOŽ — ST. VID: Zaradi velikega obsega škocijanske občine je bil tak krajevni sestanek 22. februarja tudi v St. Primožu pri Voglu. Lepa udeležba je pričala tudi tu o zanimanju za politična vprašanja. Govorilo se je predvsem o tem, kako naj bi prepričali tudi ljudi, ki sicer običajno volijo avstrijske večinske stranke, o pravilnosti te naše poti.

GLOBASNICA: Navdušeni smo pozdravili sklep, da bomo koroški Slovenci nastopili pri deželnozborskih volitvah z lastno listo, zato se bomo tudi z vsemi silami vrgli v „boj za glasove“. Tako se je glasilo vodilo na globaškem volilnem sestanku. Po navduševalnem referatu se je razvnela živa diskusija. Ze v občini se je izkazalo za najboljšo, da smo se Slovenci postavili na lastne noge. Govornik je poudaril predvsem idejno moč, ki jo predstavljajo naši mandatarji in sploh Koroška volilna skupnost. Slovenci se moramo tudi politično ponovno zbrati, zbrati naše glasove, da dokažemo, da predstavljamo politično, predvsem pa idejno, duhovno moč v deželi. Ti glasovi, ki jih bomo koroški Slovenci dobili pri teh volitvah, bodo baza za nadaljnje politično postopanje in odločanje pri vseh volitvah, tako je potrdil udeleženec. Reševali smo še nekaj organizacijskih problemov in se posvetovali, kako bi zbrali čim več glasov in na kakšen način bi navdušili veliko število globaških, štebenskih in okoliških volilcev za Koroško volilno skupnost.

RADIŠE: Poleg referenta iz Celovca je govoril na Radišah naš volilni mandatar Mirko Kumer, pd. Črčej iz Blata. V preprostem, a nadvse duhovitem in krepkem nagovoru je Radišanom pokazal na pliberškem primeru, kakšno odločilno vlogo morejo igrati slovenski volilci v javnem političnem življenju občine. Merilo mu je bilo vedno: Kako pride kaj v prid slovenskim občanom. Pri deželnozborskih volitvah ne gre v prvi vrsti za politični in gospodarski vpliv, ampak za vprašanje, kako se bomo na Koroškem ohranili kot Slovenci, gre za moralno moč Slovencev, ki jo moramo tu dokazati, za utrditev Slovencev. V diskusiji so udeleženci opozorili predvsem na posebno situacijo v radiški občini, kjer so se Slovenci uveljavili tudi v socialistični stranki, drug govornik pa je poudaril, da imamo prav sedaj možnost, da se uveljavimo kot Slovenci v slovenski, domači stranki. Večinske stranke niso naše domače stranke, zato podprimo Koroško volilno skupnost, tako je izzvenel radiški volilni sestanek.

SELE: Na volilni sestanek v Selah je bil povabljen razširjeni zaupniški odbor. Nekaj navzočih se je bilo udeležilo odločilnega zborovanja v Celovcu in so prinesli od tam navdušenje s seboj in ga razširili med

Selani. Sklenili smo, da se bomo Selani pri teh volitvah še bolj potrudili, jih še bolj organizirali. Zanimali se bomo za vse volilce, ki nam stojijo blizu po narodnem pripričanju in slovenski narodni zavesti. Mnogo krajevnih problemov je bilo nakazanih in obdelanih. Poudarek propagande bo ležal na osebnem kontaktu z občani. Vsake-mu se naj predstavi Koroška volilna skupnost kot skupnost in zbirališče naroda v deželi in na Koroškem dobrohotnih in dobromislečnih. Vsakdo pa se bo lahko informiral tudi sam o Koroški volilni skupnosti na volilnem zborovanju, ki bo v kratkem v Selah.

APACE, GALICIJA, KLANČE, GORIČE:

Iz vseh teh krajev so se zbrali krajevni zaupniki in mandatarji na volilnem sestanku v Apačah. V obširnejšem referatu smo se seznanili z razmerami v koroškem deželnem zboru, spoznali smo, zakaj koroški Slovenci pri volitvah v deželni zbor ne moremo podpreti večinskih strank. Drug drugega smo oplajali z novimi idejami in mislimi, kako volitve izpeljati še uspešneje. Vsi so zagotovili, da se bodo potrudili in dobili še več glasov kot pri občinskih volitvah. Važna je osebna propaganda, samo tako moremo prepričevati somišljenike in jih sprijazniti s širokimi načeli Koroške volilne skupnosti, ki zahtevajo strpnost med narodoma, kar je ena izmed podlag za uspešen kulturni in gospodarski razvoj na Koroškem. Prav tega se bomo zavedali v Apačah, Klančah, Goričah in Galiciji ter Mohličah, zato bomo podprli in agitirali za Koroško volilno skupnost.

ST. JANŽ V ROŽU: Ob udeležbi slovenskih zastopnikov in mandatarjev šentjanske občine je bil zaupniški sestanek v St. Janžu v Rožu. Referent je dal kratko oznako situacije pred deželnozborskimi volitvami — pri slovenskih volilcih, pri večinskih strankah in tolmačil dogodke v deželnem političnem življenju. Prav to za Slovence neugodno vzdušje med neslovenskimi političnimi skupinami nas je prisililo, da smo se odločili, za lastno stranko. V razgovoru so udeleženci pozdravili sodelovanje, pač pa so odklanjali vključitev v večinske politične stranke za vsako ceno. Kot volilni priči bosta Koroško volilno skupnost zastopala dolgoletni zaupnik in mandatar Anton Hornböck in kot zastopnik mlajših volilcev Mihi Hafner. Za informacijo široke javnosti bomo pripravili v St. Janžu volilno zborovanje, ki bo na njem govoril Mirko Kumer naš volilni kandidat.

SLOVENJI PLAJBBERK: V Slovenjem Plajberku je bil volilni sestanek organiziran za sredo, 17. februarja pri Podnarju. Nadvse živahen, po mnenjih in besedah razgibani sestanek je bil dobro obiskan. V odkriti diskusiji se je opozorilo na eno in drugo ob ustanovitvi Koroške volilne skupnosti. Spoznali smo, da sedanja rešitev najbolj odgovarja našemu slovenskemu narodnemu življu. Soglasno smo izpovedali, da bomo Plajberčani podprli našega skupnega kandidata g. Kumra, pd. Črčaja v isti meri kot pri kmečkozborskih volitvah, ker je že tedaj in predvsem kot pliberški podžupan dokazal in izpričal, da mu gre vselej v prvi vrsti za interese narodne manjšine, in ker nam prav on zagotavlja, da bo tudi kot predstavnik Koroške volilne skupnosti — edine slovenske politične skupine na Koroškem — zastopal v deželnem zboru težnje in se potegoval za pravice koroških Slovencev. Prav iz močne slovenske zavesti, ki je doma v Slovenjem Plajberku, je bilo izpovedano: Mi Plajberčani bomo podprli Koroško volilno skupnost.

„Koroška volilna skupnost“ lista 5

Naše prireditve

Vabilo

na prireditve, ki bo v nedeljo, dne 7. marca, ob pol treh popoldne in ob pol osmi uri zvečer v dvorani pri Miklavžu v Bilčovsu.

Na sporedu:

Nastop mešanega in moškega pevskega zbora, dve igrici in glasbene točke.

Prisrčno vabi domače prosvetno društvo.

SELE

(Kako so volili Selani leta 1927)

„Koroški Slovenec“ piše, kako so pri nas volili leta 1927: „Na volilni dan se zopet pokazali naši Selani, da se plaminsko srce ne premakne za en glas nazaj, nasprotno, tem hujša je sila, tem obilnejši slovenski glasovi. Prav z veseljem je bilo gledati tiisto nedeljo, ko so se vsipale trume žuljavih rok od vseh hribov in od vseh strani na volišče. Požrtvovalni posestniki so dali celo konjiče na razpolago, da so na volišču tudi tisti mogli dati duška svoji volji, ki so za daljšo pot preslabi. Res požrtvovalno, kdor pozna našo pet ur dolgo občino, in še v takem slabem vremenu. Slava jim! Posebno Srednji Kot, ta naš biser, je prišel polnoštevilno, a tudi Homeliše, Frajpah, Zvrhni Kot in Sajda so pokazali nepremakljivost svojega starega prepričanja. Tem hujše pritiskajo sovražniki, tem odločnejše se postavijo Selani odločno na slovensko stran, kot branik naših krasnih plaminskih krajev. 446 slovenskih glasov je zadonelo med svet, da nas hribovce ne premami nobena hinavska zvijača in da ne gremo na limance nobenemu prilizovalcu. Vsak mesec magari napravite volitve in vsak mesec bomo isto volili in vsak mesec boste bolj razočarani:

Cisto srce iz vrh planine
slovenske stare korenine
nikdar nikoli ne izgine.“

Katoliška prosveta

V torek, 9. marca, ob pol osmih zvečer bo v Kolpingovem domu v Celovcu predavanje č. g. Vinka Zaletela:

38. SVETOVNI EVHARISTIČNI KONGRES V BOMBAYU.

Edinstveno srečanje z Vzhodom. — 250 barvnih slik. — Zvočni posnetki s kongresa. — Prvikrat „stereo“ zvočna oddaja!

Vsi iz Celovca in okolice prisrčno vabljeni!

CELOVEC

(Kako smo volili leta 1927)

„Koroški Slovenec“ poroča o tedanjih volitvah to-le: „Nam se zdi popolnoma naravno, da se zgledajo tudi Slovenci. In teh je dosti, še vedno več, kot se jih je zgledalo. Seveda jih ne moremo glasno klicati na boj in na volišča, ker imata tukaj svojo organizacijo Hakenkreutz in Heimatdienst, ali zberejo se tiho, kadar jih kliče glas. Opazili smo, da imamo s temi Slovenci mnogo premalo stika in da večina ne pozna našega društva... Naša pisarna mora postati znana vsem Slovencem. Mnogim slovenskim staršem bodi v uteho, ko bodo vedeli, da njihovi otroci, prisiljeni zapustiti dom, tudi v mestu niso pozabljeni.“

BILČOVŠ

(Naši stari so volili)

Po volitvah v deželni zbor leta 1927 je pisal naš list, kako so volili pri nas: „Dasi so nasprotniki dan za dne nas kakovali našo hribovito trdnjavo, se je vendar izkazalo, da stojimo visoko nad Rožem le še trdno in neomajno, zvesti čuvarji naše vere in materne besede. Naše ljudstvo ve ceniti ta svoj najdražji zaklad in se potegne krepko zanj. Pokazale so to volitve. Dobila je Koroška slovenska stranka 249 glasov. Vso pohvalo zaslužijo naši vrli volilci. Bog jih živi!

BOROVLJE

(Nekaj za naše volilce)

Leta 1927 so bile pri nas poleg deželnih, tudi občinske volitve. Poročevalec je napisal po volitvah o tem naslednje poročilo: „Občina šteje 3020 volilcev ter ima 28 odbornikov. Slovenci smo dobili 367 glasov in 4 odbornike; ti so: Valentin Vertič, Valentin Kometter, Simon Valentin in Peter Užnik. Komunisti so dobili le 87 glasov. Če bi dobili enega več, pa bi imeli odbornika. Vsa čast našim volilcem, ki se niso dali begati ter ostali zvesti našemu narodu.“

Pri nas na Koroškem

SMIHEL PRI PLIBERKU

Cela strnjena okolica brez železniške postaje!

V teh dneh stranke v deželi zopet tekmujejo z raznimi mogočimi in nemogočimi obljubami. Istočasno se v govorjeni in tiskani besedi hvalijo, kaj vse so storile v zadnjem obdobju za občni blagor našega prebivalstva. Vsaka stranka z naravnost občudovanja vredno iznajdljivostjo našteva svoje velike zasluge za dvig življenjske ravni na socialnem in gospodarskem področju.

Sredi vsega tega hvalisanja pa naj širša javnost zve, da je tukaj v osrčju Podjune večja strnjena okolica, ki obsega nad 15 vasi z gotovo 2000 prebivalci, ki pa nima svoje železniške postaje, dasi se za njo bori že več desetletij!

Je to Smihel pri Pliberku z vsemi vasmi, ki ležijo med Peco in Dobrovo. Da ne bi kdo rekel, da pretiravamo, jih hočemo naštet: Smihel, Suha, Podlibič, Cergoviče, Letina, Blato, Strpna ves, Breška ves, Dvor, Podgora, Spodnja in Zgornja Bistrica, Rute, Steben, Mala ves, Večna ves in končno tudi Globasnica, ki je od sedaj najbližnje postaje v Dobrli vasi oddaljena svojih 8 km.

V sramoto današnjemu tehničnemu napredku in v posmeh vsemu hvalisanju strank ugotavljamo, da teh dva tisoč avstrijskih državljanov, dasi vsi plačevalci davkov, — še vedno nima svoje tako krvavo potrebne železniške postaje. Tako mo-

stvom bi bile dane državnim železnicam kot malokje drugod, daljnosežne ugodnosti za realizacijo dolgoletnega stremljenja tukajšnjega prebivalstva.

Zato pa tem bolj upravičeno trdimo, da so to res čudne razmere, ki naravnost kričijo po odpravi!

Ko se je gradila Podjunska železnica, je nek veljak od tod na široko prerokoval kot stoođstotno gotovo dejstvo, češ: „Sedaj pa dobimo svojo postajo!“ Z 10. oktobrom l. l. je bila nova železniška proga izročena prometu. Obenem je pa smihelska železniška postaja zopet splavala po Dravi. Splavala v veliki meri tudi zato, ker se tisti, ki bi bili v občini poklicani, premalo brigajo za stvar. Tu je pač treba neuklonljive volje in stalnega vrtanja na merodajnih mestih! Zato je pa pri teh ljudeh premalo smisla in tudi požrtvovalnosti in dobre volje manjka tem gospodom, ki se vozijo z avtom in rabijo železnico samo tedaj, če jim kdaj v poznih nočnih urah avto ob kakem telefonskem drogu odpove!

Tako je vsa širna okolica od Globasnice do Dvora, od Rut preko Letine, Cergovič, tja do Strpne vasi obsojena, da hodi ob vsakem vremenu peš bodisi 2 uri hoda na postajo v Dobrlo ves, bodisi na 5—6 km oddaljeno Metlovo, ali pa 3 — 5 km daleč na pliberško postajo. Prizadeti so pri tem najbolj najrevnejši sloji prebivalstva, to so tisti, ki nimajo svojega vozila, kvečjemu staro, pohabljenno „TTS-mašino“.

SMARJETA pri VELIKOVCU

(Smrt Jožefa Vedenika)

Umrli je mož — kje tak je še med nami, tako upravičeno tožimo s pesnikom, ko se spominjamo smrti našega rojaka g. Jožefa Vedenika, pd. Branka v Hrenovčah.

Iz zadnje svetovne vojne se je vrnil domov z močno zrahljanim zdravjem. Vendar si je ob skrbni negi in ugodnem okolju opomogel toliko, da je uspešno gospodaril na svoji domačiji, jo olepšaval in moderniziral. Predvsem pa je bil do zadnjega do bri in skrbni oče svoji družini. Zadnja leta je moral večkrat iti v bolnico iskat zdravja. Tako tudi letos že v začetku novega leta. Ze se mu je začelo zdravje ponovno krepiti, ko ga je smrt nenadoma — v starosti 57 let — iztrgala njegovim dragim. Od-povedalo mu je srce.

V petek, 19. februarja, se je zbralo izredno veliko ljudstva, zlasti moških, da spremijo rajnega na njegovi zadnji poti na šmarješko pokopališče. Ob navzočnosti domačega g. župnika so na domu opravili pogrebne obrede bivši župnik v Smarjeti g. Brumnik, ki so s svojo navzočnostjo dali celotnim obredom dostojanstven pečat. V nagrobnem govoru so nam ga stavili za vzgled kot vernega moža, vzornega očeta in dobrega soseda, ki ni le krščansko mislil ali govoril, temveč zares iz vere živel. Dolga leta je bil tudi cerkveni ključar farne cerkve in kot tak močna opora g. župniku. Vneto je sodeloval tudi v cerkvenem pevskem zboru in se vestno udeleževal pevskih vaj. Za ves ta trud so se mu skušali od-dolžiti železniški cerkveni pevci s petjem žalostink na domu, v cerkvi in na pokopališču.

Na pojedini, ki je pogrebu sledila v gostilni Fortin je nagovoril Brankovo družino in vse navzoče g. Mirko Kumer, pd. Črčej z Blata, podžupan pliberške občine. Z rajnim sta bila štiri leta skupaj na ruski fronti, kjer sta si postala dobra tovariša in prijatelja. Zahvalil se je rajnemu v ganljivih besedah, ker mu je tam v daljni Rusiji, ko je bil enkrat v smrtni nevarnosti z bistroumnim zadržanjem rešil življenje.

Dragi Brankov oče, prezgodaj po naših človeških računih si šel od nas. Potrebovala bi te še družina in zemlja tvojih njiv in travnikov, potrebovala bi te farno občestvo, potreboval bi te narod tvoj, čigar zvesti sin si mu bil na tem tako ogroženem kottičku domovine. Vendar smo prepričani, da si bil po božjih računih zrel za sveta nebesa.

Volilni sestanki in zborovanja

Slovenci pozdravljajo vsepovsod nastop „Koroške volilne skupnosti.“ — Naši zaupniki na delu.

Termini za zborovanja

Sobota, 6. marca :
HODIŠE

Nedelja, 7. marca:

BILČOVŠ
ST. JANŽ V ROŽU
OBIRSKO
GLOBASNICA
STEBEN V PODJUNI

Ponedeljek, 8. marca:

SMARJETA V ROŽU
VOGRČE
DOB
LIBUČE

Torek, 9. marca:

ZELEZNA KAPLA
KAZAZE
ZELINJE

Sreda, 10. marca:

SKOCIJAN
ZITARA VES

Kraj in začetek zborovanj in sestankov je razviden iz vabil in lepakov po občinah.

PRELOŽENO PREDAVANJE

Z ozirom na državno žalovanje ob smrti zveznega predsednika dr. Schärfa je predavanje „Baročno kiparstvo Slovenije“ preloženo na poznejši čas.

One cenjene dopisnike, katerih dopisov v tej številki nismo mogli objaviti, prosimo, da nam oprostite! Vsi bodo prišli na vrsto.

Uredništvo.

ZNAMKA ZAUPANJA
GRUNDNER
Klagenfurt - Celovec
Wienergasse 10
(Promenada a cona)

Kontaktne leče, očala
etuije, daljnogledje,
leče — stekla za branje,
toplomere

DOBITE PRI

K. Sekerka
AUGENOPTIKER

KLAGENFURT — CELOVEC
10.-Oktober-Straße 23 (Prosenhof)

Orožje — municijo — lovske potrebščine — jekleno orodje vseh vrst — galanterijo — igrače in razne spominčke iz Celovca vam nudi

Ernst Krötschmer

(prej FRANZ KAISER)

KLAGENFURT — CELOVEC
Bahnhofstraße 24

Izbira in

kvaliteta

preprog — zaves
v trgovini

ORASCH'S ERBEN

KLAGENFURT, Paulitschgasse
(Prosenhof)

URARSKI MOJSTER

Gottfried Anrather

URE — NAKIT — POPRAVILA
CELOVEC-KLAGENFURT
Paulitschgasse 9

Kupujemo in zamenjavamo zlato in srebro

P I S A N O B R A N J E

DOŽIVLJAJI PODEZELKEGA DUHOVNIKA:

4. nadaljevanje

Pregnan v tujo župnijo

Naslednjo nedeljo nismo smeli zapustiti Celovca. Po zmagi nad Jugoslavijo se je namreč „Führer“ vračal preko Celovca. Isti dan sem maševal ob pol 7. uri v kapelici sv. Ignacija, nato pa sem jo hitro odkuril na kolodvor, da bi čimprej kar se je dalo izginil iz tega za me nesrečnega mesta Celovca. Toda, glej jo zgago! Ko sem dospel na kolodvor, je bil ta že zastražen od „Gestapa“. V tistem hipu me je že neki škiljav gestapovec, najbrže prej kak hlapec, zadržal in postavil v kot, nasproti železniškemu tiru. Pred menoj pa sta se postavila dva velika gestapovca. Kakšno ugodno naključje, sem dejal sam pri sebi. Nikjer drugje ne bi imel tako lepe priložnosti videti, kar je pozneje sledilo, kot ravno tu. Težko pričakovani vlak je privozil čisto počasi na postajo. Iz vlaka je stopil toliko pričakovani „Führer“ blud ko zid. Gestapovci že dvigajo roke v pozdrav. Toda ravno tako hitro jih spustijo.

Nihče na kolodvoru ni smel glasno pozdravljati, kajti bilo je odrejeno, da naj vse izgleda kot da nočejo obiskati obešati na veliki zvon. Potem so ga vodili skozi uradniške kolodvorske sobe na prosto.

Pred kolodvorom je že čakala nanj avtokolona. Ko je vstopil v avto se je spotaknil, a v istem hipu se je že zvrnil in dvignil roko v pozdrav. Takoj nato pa je sledil znani hrup in vpitje sfantazirane množice... Tudi moja gestapovca, ki sta še poprej stala pred menoj, sta odhitela ven, jaz pa sem se brž podal v moj vlak.

Na oni strani perona so porinili železničarji „Führerjev vlak“ na stranski tir. Tedaj sem šele videl in spoznal, kakšen revež je tak „Führer“. Spredaj in zadaj z različnim orožjem zavarovani vagon tega voditelja „tisočletnega rajha“. 13 vagonov, zraven pa še dva oklopna vagona.

Župnija je v moji odsotnosti doživela takšno Veliko noč kot še nikoli: brez veli-

kega tedna, brez božje službe, brez božjega groba, brez blagoslova jedil in brez vstajenja.

30. aprila leta 1941 sem prejel brzojavko sledeče vsebine: „Po strogem naročilu „Gestapa“ vam je vsako službeno udeleževanje prepovedano. Sv. maša samo ob zaprtih durih.“ Podpisan ordinarij in pet križev.

Čez nekaj časa sem prejel zopet brzojavko, v kateri je bilo rečeno, da sem imenovan za oskrbnika pri Sv. Martinu; podpis ordinariata.

Tako sem bil pregan v župnijo, ki je tedaj štela 300 duš, oddaljena dve uri hoda od Hüttenberga pod Zirbitzom. Tam sem bil le privešek, ne pa upravitelj župnije. Tamkajšnji župnik je bil močno bolan in je zato rabil dve uri za sv. mašo. Verniki so me še kar radi sprejeli medse, že zaradi sv. maše, ker sem rabil zanjo s pridigo slabo uro. Župan, čeprav „Pg“, me je preskrbel z gorskimi čevlji. Nadučitelj pa je bil moj sošolec iz gimnazije. Tako sem se v kratkem času počutil kar domačega.

Kot pusta zimska pokrajina

Kot pusta zimska pokrajina,
ki vso jo beli sneg pokriva
in sive megle v njo visé,
ubogo moje je srcé.

Vse z dvomi, zmotami pokrito,
od sanj breznačnih vse ovito
vse misli moje žalostne
temné ga tlačijo, težké.

Radost izgnana se povrne
in odpodi vse misli črne;
sam vesne kralj, cvetoči maj
odpre mi spet ljubezni raj.

A. G.

Toda prišla je zima in tedaj mi je huda predla. Moja soba je bila velika kot plesišče, zidovje debelo kot v ječi. Soba je imela tri enojna okna in bila brez peči.

Zato si, dragi bralec, lahko predstavljaš, kakšen mrz sem trpel. Ampak eno zdravo stvar sem pa le ohranil, in to je, da sem se navadil knajpanja. In reči moram, da me je ravno knajpanje rešilo preko marsikaterih, celo smrtnih nevarnosti.

Ker sem bil brezposeln — tamkajšnji župnik je vse uradne zadeve še sam opravljal — sem se na povabilo rad podal na pomoč k Mariji Pomagaj. Tam sem spovedoval, maševal, popoldne pa sem nabiral gobe, različne jagode, lesnike in podobno. Po sadje, ki sem ga moral kupovati, pa sem hodil z nahrbtnikom.

O tem mojem delovanju na božjih poteh so kmalu zvedeli v Celovcu, zato so brž hiteli me prestaviti preko Svinje planine v Labotsko dolino. Moral sem že biti močno nevarnem državi!

Tu na novem mestu je bilo dela čez glavo. Kar doma nisem smel, sem tu moral. Dalje sem tam poučeval otroke družin jugoslovanskih pregnancev. Tako sem počasi spoznal, da v Labotski dolini le niso bili tako zariti v tiste naci-novotarije, kot so bili pri nas doma. Tam sem lahko bolj

Al ko pomlad prispe zelena,
dolina vsa spet prerojena
se oživi, ko v njo toplo
prisije sonce majniško.

Tedaj ljubav tvoja prisije
v srce mi spet, v njem melodije
tople in sladke vstajajo
led dvomov, zmot raztajajo.

sproščeno opravljal službo duhovnika. Celu pridigati sem smel. Prestavljal sem sproti slovensko napisane pridige. Toda kaj sem doživel? Neko nedeljo, ko je bila cerkev spet polna vernikov, sem kot običajno pridigal, slišim polglasno odobravanje pod korom. Pogledam natančneje in vidim, da so bili vojaki, ki so prišli domov na dopust. Zato sem od tistega dne dalje pridigo opustil, kajti bal sem se, da ne bi o teh dogodkih izvedel „Gestapo“.

Iz teh časov se tudi dobro spominjam dveh spovedi, ki sem jih opravil pri dveh kmetih na domu. Nekoč sem spovedoval staro ženo, sevé po nemško. Toda kako sem se začudil, ko sem jo slišal slovensko moliti. No, in potem sva se še lepo po domače pomenila. Pripovedovala mi je, da so se tod naselili pred tridesetimi leti.

In še druga spoved na domu? Pot me je vodila daleč po stranski dolinici, potem pa je zavila v hrib. Se nisem prispel na cilj, ko je začelo snežiti. Na kmetijo sem prispel ob 9. uri popoldne. V mislih pa sem imel, kako bom prišel nazaj, ker je zmerom močnejše snežilo. Po svetem opravilu so mi postregli. Jed mi je pa zares močno teknila, kar tudi ni čudno, saj sem bil lačen kakor volk. Nazaj gredé sem še komaj spoznal zapomnjene značilnosti narave: suha drevesa, razpotja in podobno. Težka je bila pot in komaj sem se prebijal skozi snežno prirodo, tako da sem le z mujo prišel zvečer ves utrujen nazaj.

V tej fari sem doživel tudi razburljive dogodke. Tako so v moji navzočnosti nekega dne sneli iz cerkvenega zvonika zvonove, ne da bi prej vprašali duhovnika. Na tihem sem si mislil: „Gotovo so jih na isti način ukradli iz stolpa tudi v moji fari doma. Pozneje sem le izvedel, da so domačini kar soglašali s tem: „Le dol s tem gepimpelnom!“

Zato tudi tedaj, ko sem se povrnil v farno, nisem hotel sam nabirati denarja. V mislih sem si dejal: „Jaz ne rabim zvonov, zaradi mene lahko obesite sirene v stolp!“ Tako je bilo moje tedanje notranje nastojanje. Proti deročemu toku reke ne moreš plavati!

KRIMINALNI ROMAN

Prevedel:

AVGUST PETRIŠIČ

24. NADALJEVANJE

SKRIVNOST

dr. Fu-Mančuja

Prepričan sem bil, da je Smith pokvaril ključavnico, toda po nekem čudežnem naključju so moje šibke roke našle zapah. Z zadnjo troho moči sem zapahnil vrata — lko je šest palcev dolga blesteča kovina predrla srednjo ploščo prav nad mojo glavo.

Grozen udarec je zdrobil vse šipe edinega okna in eno tistih režečih se zverskih lic je pogledalo noter.

Skrušil sem se in se stegnil poleg prijatelja.

„Zal mi je, dečko,“ je zašepetal Smith z jedva razumljivim glasom. Slabotno me je prijel za roko. „Moja krivda. Ne bi te smel pustiti.“

Iz kota, ki je bil ves v črni senci, je blisnil dolg ognjen zubelj. Strelu je sledil zadušen vzkrlik in rumeno lice je zginito z okna. Za vzkrlikom nam je hropenje izdalo konec dakoita. Siva postava je zdrsula mimo mene in se odrisala na stnem oknu. Spet je samokres govoril v noč in spet se je čul odgovor, ki je povedal, kako dobro je bil cilj zadet.

V tišini, ki je bila zdaj tem večja, sem slišal na tezi topotanje bosih nog. Mislim, da sta bila dva tekača, tako da so naju morali zasledovati štirje dakoiti. Izba je bila polna dušljivega dima. Trudoma sem vstal, ko se je siva postava obrnila proti meni. Nekaj znanega je bilo v tistem dolgem sivem oblačilu in zdaj sem spoznal, zakaj mi je bilo znano. Bil je moj sivi dežni plašč.

„Karamaneh,“ sem šepnil. Smith, ki se je tudi z veliko težavo dvignil, držeč se za rob podboja, je hripavo nekaj zamomljal, kar je bilo čuti kot „Bog jo blagoslovi!“

Dekle, ki je zdaj drgetalo, mi je položilo roke na rame s tisto njeno čudno, svečano kretnjo. „Šla sem za vama,“ je rekla. „Ali nista vedela, da bom šla za vama? Toda morala sem se skrivati, ker je še nekdo drug šel za vama. Pravkrat sem prispela na to mesto, ko sem videla, da dirjata semkaj.“

Prekinila se je in se obrnila proti Smithu. „Tu je vaš revolver,“ je rekla preprosto. „Našla sem ga v vaši torbi. Prosim, vzemite ga!“

Brez besede ga je vzel. Morda samemu sebi ni zaupal, da bi lahko govoril.

„Zdaj pa pojdita! Hitro!“ je nadaljevala. „Nista še na varnem.“

„In vi?“ sem vprašal.

„Ni se vama posrečilo,“ je odvrnila. „Jaz se moram vrniti k njemu. Ni drugega izhoda.“

Z bolnim srcem moža, ki je pravkar na čudežen način ušel smrti, sem odprl vrata. Brez suknjičev, vsa razmršena, sva prijatelj in jaz stopila v mesečino. Grozen pogled sta nudila v bledem siju dva mrtveca s steklenimi očmi, obrnjenimi proti sinjemu nebu. Karamaneh je streljala, da ju umori, kajti oba sta imela knoglo v možganih. Nikakor si ne morem misliti, da li je

Bog kdaj prej ustvaril kako bolj čudno bitje, kakor je bila ona, bitje tako polno nasprotujočih si strasti. Vendar je bila njena lepota prekrasna; in v nekaterem oziru je imela srce otroka — ta ženska, ki je znala tako dobro streljati.

„Nocoj morava poslati policijo,“ je dejal Smith. „Ali pa papirje...“

„Hitro,“ se je oglasil dekletov ukazujoči glas iz teme.

Bili smo v nenavadnem položaju. Vse moje bitje se je temu protivilo. Toda kaj naj bi storili?

„Povejte nam, kako stopimo z vami v zvezo,“ je začel Smith.

„Hitro! Sumničel bo. Ali hočete, da me ubije!“

Podala sva se na pot. Zdaj je bilo vse čisto tiho in daleč pred nami so brlele lučke. Niti najmanjši oblaček ni zakrival mesece.

„Lahko noč, Karamaneh,“ sem nežno zašepetal.

„Andaman — drugi“

Da bi še nadalje zasledovala pustolovščino na močvirju, bi to bila naloga, ki bi bila prav tako nehvaležna kakor brez koristi. Značilno je bilo, da se je končala z ločitvijo od Karamanehe. In ob tisti ločitvi sem se zavedel, kaj je Shakespeare menil s „sladko bolečino“.

Spoznal sem, da sem se nahajal na robu sveta, za čigar obstoj dotlej nisem vedel. Skrivnost Karamanehinega srca ni bila ena izmed najmanjših skrivnosti, ki so bile v temi. Poskusil sem jo pozabiti. Hotel sem o njej razmišljati. Poslednja naloga mi je bila mnogo ljubša, vendar me je privedla do prepada.

Vzhod in zapad se ne smeta mešati. Kot proučevalec svetske politike in kot zdravnik sem moral priznati to resnico. Po dru-

gi strani pa, alko se je smelo verjeti Karamanehi, je ta prišla k Fu-Mančuju kot sužnja, padla je bila ugrabiteljem v roke; prepotovala je bila puščino s priganjači; spoznala je hišo trgovca s sužnji. Ali je moglo biti itak? Z napredkom islamske vere, sem menil, so take stvari morale miniti. Toda, ali je bilo tako?

Že ob sami misli na to, da je tako nenavadno lepo deklet pod surovo oblastjo trgovcev s sužnji, sem jel škrtati z zobmi — in zaprl oči v brezplodnem poskusu, da bi si zbrisal izpred oči priključeno sliko.

Potem sem spet ob takih prilikah prišel tako daleč, da vse stvari sploh nisem verjel. Čudil sem se, zakaj me ta vprašanja neprestano nadlegujejo. Toda zmerom sem v srcu našel odgovor. Bil sem zdravnik, ki je še pred prav kratkim časom mislil o sebi, da so zanj minile vročekrvne mladostne norosti in da je prišel v čisto življenjsko razdobje, v katerem ga nadvladajo vsakodnevne naloge zdravniškega poklica in v katerem zapeljive bedarije kakor temne oči in rdeče ustnice ne najdejo mesta.

Namen tega poročila pa ni, pridobiti si sočustvovanje s poročevalcem. Tako torej ne morem pričakovati, da bi stvar, ki sem se je dotaknil, bila tudi za druge tako privlačna, kakor je bila za mene. Pozabimo tedaj ta mali ovinek in se vrnimo k predmetu, o katerem mi je dolžnost pripovedovati.

Čudno, toda resnično je, da malo Londončanov pozna London. Pod vodstvom svojega prijatelja Naylanda Smitha sem od njegovega povratka iz Burme dalje spoznal, da so v osrčju glavnega mesta mnoga zatočišča, ki so le malokomu znana, taka mesta, ki jih celo povsod pričujoči časnikarji ne poznajo.

(Dalje prihodnjic)

Villach - Beljak, Gerbergasse 6
Lesnik: HANŽEJ KOVACIČ

OD
1. FEBRUARJA
DO
5. MARCA

Tujske sobe - izredna akcija

5-delne, iz različnega lesa in raznih modelov

kot tudi velika razstava oblaženjenega pohištva!

S 2680.-

OBISKOVALCI *Dunajske drsalne revije!*

OBIŠČITE NASLEDNJE ZNANE TRGOVSKE TVRDKKE:

Očarljiva premiera Dunajske drsalne revije

Sredi prejšnjega tedna je prišla slovita Dunajska drsalna revija na štirinajstdnevno gostovanje v Celovec. Prva predstava v sredo zvečer je privabila poleg številnih njenih stalnih oboževalcev tudi mnoge domače in tuje častne goste z deželnim glavarjem Wedenigom in celovškim županom g. Außenwinklerjem na čelu, nadalje sedanji jugoslovanski gen. konzul v Celovcu g. Pirko-
vič in prejšnji, g. Trampuž, ki se je rade volje odzval povabilu in prišel iz Ljubljane. Navzoče so bile tudi številne delegacije časnikarjev in potovalnih uradov iz sosodne Jugoslavije in Italije.

Program revije, ki ima letos naslov „Svet v plesu“, je zelo posrečeno izbran in je potekal po običajnem preciznem razporedu in izredno točno. Kostumi in vsa oprema kot tudi razsvetljava so vprav očarljivi.

Tudi solisti so letos zopet na višini tako v športno-tehničnem kot v drsalno-umetniškem oziru. Za akrobatske in komične prizore je poskrbel Herbert Bobek. Od ženskih solistk vidite dve tu na slikah: Michaela Colberg (levo) in Monika Heining (desno).

Dunajska drsalna revija bo gostovala še do 9. marca, in sicer vsak dan ob 15. in 20. uri. Dosedanji obiskovalci so z izbranim umetniškim programom nadvse zadovoljni.

Veletrgovina s tekstilijami

MAX PLACH

KLAGENFURT - CELOVEC
8.-Mai-Straße

BARVE IN LAKE

Izdelovanje raznih sredstev za nego vsakovrstnih tal • Lužilna sredstva za vsa pleskarska dela • Potrebščine za slikarje

Parfumarijsko blago in pralna sredstva

F. SCHELLANDER & CO.

KLAGENFURT — CELOVEC, 10.-Oktober-Straße 1. — Tel. 59-66

Preiswerte
**Schlafzimmer
Wohnzimmer
Polstermöbel
Küchen**

FREMDENZIMMER

in vielen Holzarten und bester Qualität

Sie wohnen schöner
... mit Möbeln vom

MÖBELHAUS SCHLEMMER

Klagenfurt, 8.-Mai-Straße 13. Tel. 71-3-37

- ▷ Fachmännische Beratung
- ▷ Bequeme Teilzahlungen
- ▷ Kostenlose Zustellung mit eigenem Auto
- ▷ SW-Möbel-Verkaufsstelle

Schartner Bombe

die Limonade
aus der
Heilquelle*
zu Scharten

*gesund und natürlich erfrischend

Auslieferungslager:

WALTER FLORIAN
THEODOR KRAINZ

PFAFF

Ze nad 100 let pomeni Pfaff izredno kvaliteto in storilnost, zato tudi vi zaupajte v Pfaff • Pri nas dobite brezplačne nasvete • Frirejamo brezplačne šivalne tečaje • Najboljša oskrbovalna služba • Velika zaloga namestnih delov • Rabljeni šivalni stroji vedno na prodaj!

VASA PFAFF-STROKOVNA TRGOVINA

Josef Mondre

Klagenfurt - Celovec, 10.-Oktober-Straße 22
Tel. 71-1-87

z veseljem pričakuje vaš obisk • Dajte nam svoj naslov in vam bomo sporočili, kdaj in kje bo najbližji Pfaff šivalni tečaj.

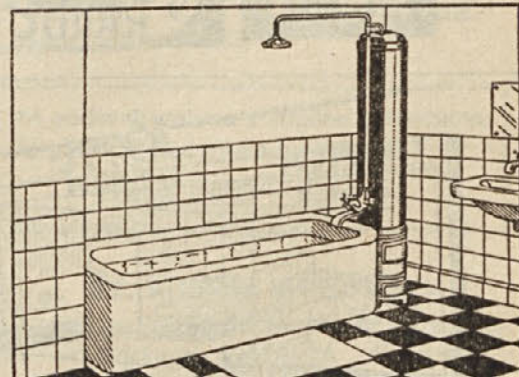
Velika izbira

perila in
blaga

pri

L. Maier

Klagenfurt, Alter Platz 35

Vse za vodno instalacijo (sanitarni material) dobavlja

Bratje Rutar & Co

Dobria ves — Eberndorf

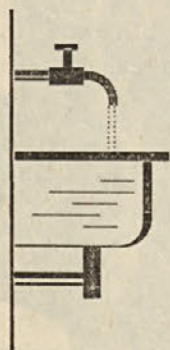
**Najnovejše kmetijske stroje,
štedilnike, pralne stroje,
gospodinjske potrebščine**

ugodno in na obroke pri

HANS WERNIG

Klagenfurt — Celovec, Paulitschgasse (Prosenhof)

**Vodne
napeljave,**

**sanitarne
naprave,**

**centralne
kurjave**

Pfrimer & Möblacher

Klagenfurt, Ausstellungsstr. 3. Tel. 22-45 45-25

**Tudi otroci ljubijo lepo obleko!
Mamica jih najde v veliki izbiri**
v otroški trgovini

H. THOMASSER

Villach

Widmannsgasse 33

**Istotam dobite košare za dojenčke
z vso opremo, slotine otroških vozičkov
in posteljic**

RADIO SCHMIDT KLAGENFURT-CELOVEC
Bahnhofstraße 22

RADIJSKA VELETRGOVINA ZA VSAKOGAR

Dobite vse aparate za dom in gospodinjstvo: radijske, televizijske in druge elektroaparate ter ves material.

Razni aparati za kavo

Kvalitetno blago — po ugodnih cenah

MALI OGLASI

Pošteno, mlado dekle dobi takoj službo v gospodinjstvu v zelo moderni vili blizu Celovca ob najboljših pogojih. Ponudbe poslati pod značko „Zwei-Personen-Haushalt K-1834“ na naslov: Anzeigendienst DÖPKE, Klagenfurt-Celovec, Bahnhofstraße.

Spalnico, kompletno, sestojajo iz 2 postelj, 2 nočnih omaric z lučmi, 2 velikih omar, psihe, dvojnatih posteljnih žimnic (spodnje na vzmeti — „Feder-matratzen“) in kavča poceni prodam. — Naslov v upravi lista.

Trgovina umetniških slik in okvirov samo pri

Hans Treffer

KLAGENFURT
Burggasse 8

STADLER

Möbel

FREMDENZIMMER-AUSSTELLUNG

KLAGENFURT
THEATERG. 4

Grünen

KLAGENFURT-CELOVEC • BURGGASSE

MÄRKLIN pove vse

- Vsakovrstne železnice
- za vsakogar v
- največji izbiri

Puch-, Sissy-, Ponny- in Mobylette-mopede motorna vozila, ženska, moška in mladinska športna kolesa v veliki izbiri — po najnižjih cenah — naročite pri domači tvrdki

Johan Lomšek

TIHOJA, P. Dobra ves — Eberndorf
Telefon 04237 246

Zahtevajte cenike! Ugodni plačilni pogoji!

Meso in mesne izdelke
odlične kakovosti vam nudi

mesar
in prekajevalec

Rudolf Sablatnik

KLAGENFURT — CELOVEC

Siebenhügelstraße 81 — telefon 49-36

PRODAJA ♦ SKLADIŠČE NADOMESTNIH DELOV
POSLOVANJE ♦ DELAVNICA ZA POPRAVILA

Josef Kirchbaumer

KLAGENFURT, Rosentaler Straße 48, - telefon 23-38

ODVLAČILNA SLUŽBA PODNEVI IN PONOČI: Tel. 23-38 ali 61-51

VERSICHERT BEI DER

Kältebrand

KÄRNT. LANDESBRANDSCHADEN-VERSICH.-ANSTALT. KLAGENFURT, ALTER-PLATZ 30

Radioaparati, šivalni stroji, kolesa v veliki izbiri

RADIOHAUS **Kern** Klagenfurt, Burggasse

**Naš tednik-
Kronika**

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. Telefon uprave in oglašnega oddelka 26-69. — Telefon uredništva: 43-58. — Naročnina znaša mesečno 7.— šil., letno 80.— šil. Za Italijo 2800.— lir, za Nemčijo 20.— DM, za Francijo 22.— ffr., za Belgijo 250.— bfr., za Švico 20.— šfr., za Anglijo 2.— f. šterl., za U. S. A. in ostale države 6.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Zrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.